

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5 .			
Egészévre	20 .			

ROSTA.

Március 15. Ez a magyar forradalom szent napja. Ez lehetne az emberiség egyetemes ünnepe. Mert a mióta áll a világ és emberek küzdenek eszmékért, életcélokért: március 15-dike volt az egyetlen vér nélkül való forradalom. Ez a nap nemcsak a magyar nemzet újratatos szabadságünnepe, de méltán lehetne minden népek áhítatának fölszentelt temploma. Boruljunk le tehát e napon a magyar szellem nagysága előtt!

Feledjünk viszályt, torzsalkodást, pártos irigykedést, királyi gyöngeséget. . . ! Feledjünk, hogy a törvény erejét büntetlenül tagadhatják bünyös mesterkedők. Feledjünk, hogy milliónál, hatalmas nemzetnél, ezer éves állam fonságénél több akar lenni egy balga hagyomány . . . Feledjünk mindent! Imádkozzunk!

* * *

Bizony, bizony rászolgált a magyar nemzet arra, hogy idegenek bántásák, tiporják, kisebbsíték, és jogaitól megfosztani akarják. Mert sajna! a mi a népek legsajátabb megkülönböztető lényege, ereje, szentsége, a nemzeti nyelv, épen annak szeretetében vagyunk mi magyarok leggyaralóbbak.

Ime most is üres szópuffogatással azt követjük, hogy egy törvényünket idegenek helyesen magyarázzák és ismerjék el a magyar hadsereg természetes vezényszavának a magyart.

De ugyanakkor magunk botorul lábbal tapossuk a természet és törvényét, mert balgán túrjuk, hogy a magyar fővárost, az ország szívet közvetlenül körülgyűrűző községek évszázadok óta nem magyarosodnak meg, ma is sült németek!

* * *

Gyarlóság: magyar faj a neved.

Egy idő óta a fővárosi lapok sűrűn dicsergetnek valami Thália-társaságot, melyet buzgó fiatal műkedvelők alapítottak, akik művészi törekvésekkel szindarabokat játszanak.

És mit gondolnak önök, tán azért emlékeztetnek a társaságra a dícséret, mert teremtő szellemnek emel oltárokat, hogy rajtuk a hódolat tüzeit gyujtogassa?

Talán elfelejtett magyar műveket mutat be? Kiássa a feledés sírjából jeles ároink magyar lélekből fakadt alkotásait?

sait? Vagy új nagy tehetségeket visz a közvélemény elé?

Szó sincs róla!

Csupa merő idegen bálvány előtt hajlong ez a derék hadacska! Vad idegen írók fajtalan, torz, tulesigázott idegrendszerű színműveit fordítja le s mutogatja be a Thália-társaság.

Ostor illetné meg ezért s mégis dícséret tömjéne füstöl neve körül . . .

Gyarlóság: magyar faj a neved!

Nemzeti ünnep.

— márc. 15.

A magyar nemzet ünnepe!

Mily szépen hangzik ez.

De igaz-e vajjon?

Hagyományos szokás: megszentelni március 15, emlékét. 1848 március 15-én született a magyar szabadság; a sajtószabadság, a népszabadság, a lélek szabadsága. Oly diadalok emléke fűződik e naphoz, hogy érdemes nemzeti ünneppé avatni?

De nemzeti ünnep-e vajjon?

Évtizedek óta élő szépszokás, hogy lelkes hazafiak összegyűlnek e napon és szónokolnak és szavalnak. Dícsöik a márciusi ifjúságot, a testvériség, egyenlőség, szabadság eszméit és a versnek, az általában oly méltatlanul mellőzött, lefitymált, sutba dobott versnek nagy becsülete van ezen a napon. Verset szaval a kis diák, a zsenge honleány, a felbuzdult nagybajszu mokány hazafi, sőt olykor egy-egy olyan férfi is, a ki világeletemben talán mosolyogni sem szokott és az emberi gyarlóságokat, a hangos cécót, a piacon szereplést, a jelszavakkal való lármázást mélyen megveti.

Némely városban ünnepi lakomát is ülnek ifjak és vénék és az asztal före ültetik az öreg negyvennyolcas honvédeket, akik hétköznapokon koldus sorban állnak az utca sarkokon és templomok küszöbén.

Az iskolák önképző körei zárt helyen szavalással, alkalmi beszédekkel ünnepelnek.

Aztán felvonulás következik. Itt ott zászlókkal, zenével, éljent riogató

vidám utcai tömeggel. Egy-egy szobor előtt, vagy a város főterén elhangzik a sok szép szó . . . A Pilvax-kávéház újai . . . a Talpra magyar . . . az első szabad nyomtatvány . . . a muzeum lépcsőin, esernyők alatt . . . Tánicsics rabíró kiszabadítása . . . a városháza előtt . . . a 12 pont . . . testvériség, egyenlőség, szabadság . . . Ez minden ünneplés kerete és tartalma.

Két tojás nem hasonlít annyira egymáshoz, mint ezek a március 15-ödiki ünnepek a Kárpátoktól le az Adriáig, az ország fővárosában és legkisebb pusztai tanyáján.

És mégis, vajjon valóban ünnepel e a magyar nemzet e napon?

Az igazat megvallva: a magyar nemzet nem ünnepel.

Legalább is a március 15-iki szokásos ünneplés módja, nagysága, szelleme, tartalma nem egészen méltó sem március 15-ödikéhez, sem a magyar nemzethez.

Sok helyen a 48-as függetlenségi párt egyenesen lefoglalta a maga jávára, saját politikai céljaira ezt a szent napot Akárhány várost tudok, ahol a szabadelvűpárt, bármily igazán hazafias férfiakból, szín magyarokból áll, nem ünnepel; mert a 48-as testvérek egyenesen kizárták.

Aztán meg, a hol a polgárság egyetemesen részt is vesz a kegyeletes gyülekezésben, — igazán nemzeti ünnep-e az olyan, a mely félórai szavalgatásból áll, mialatt a boltok nyitva vannak, terhes társzekerek csörömpölnek, hivatalokban buzgó tisztviselő köröml s nem ritkán még a végrehajtó is működik? Ez bizony csak afféle setesuta félünnepe, vagy még az se!

De követelni kell, hogy március 15-ödike valóban nemzeti ünnep legyen.

Első feladat: törvénybe iktatni március 15-ödikét mint nemzeti ünnepet.

A magyar nemzeti érzés, a magyar kalendárium csufjára április 11. szerepel nemzeti ünnep gyanánt. Éppen ezért a hatóságok, az állami hivatalok március 15-én nem ünnepelnek.

Minden munka szüneteljen: minden bolt zárva legyen; minden város,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szeresürutos bajainál, usymint idült bronchitis, számárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlitatik. Emeltaztvoagyat (sa testnyult, eltávolítja a köhögést és a megzúntott az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó isemiat a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegként 4— kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantti céggel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

minden község hatósága, minden intézet, testület, társaság, állam és társadalom együtt ünnepeljen. És vegyen részt az ünneplésben az ország aprajánagyja, minden élő magyar ember.

Igy legyen szent és sérthetetlen március 15-ödike, mint törvénybe irt és szivekben élő magasztos nemzeti ünnep!

Március 15.

Irtá: Veisz Gáspár.

Félre a politikai ellentéttel! Ünnepe van az országnak, ezt a szent napot nem szabad egy pártnak sem a maga részére lefoglalni, mert ez ünnepe édes mindnyájunknak és aki ma nem ünnepel az nem magyar ember! Mint a természetben az újjászületés a mező virágaira, a levegő madaraira és az egész világ egyetemre kivétel nélkül éltető hatással van: úgy hazánk szabadságának kikiáltása dicső és magasztos mindenkire egyaránt, aki magyar és aki nem árulója a hazának!

De miként ünnepeljünk? Hogyan fejezzük ki méltóan érületünk és lelkületünk emelkedését, hogy gúnyt ne üzzünk a dicső hagyományból? Miként viselkedjünk ezen a szent napon, hogy elődeink ne pillantsanak alá szánakozva, megvetően e kores nemzedékre?

Talán eleget tettünk, ha a kelletnél többet iszunk és nagyokat kurjongatunk, a széket magunk alatt kirugjuk és táncra perdülünk?

Óh nem!

A vadak szoktak így ünnepelni, ha dévaj kedvel a tűz körül ugrádoznak, mert az emberáldozat a fához kötözve, készen áll.

Nekünk elmélkedni kell és önmagunkkal kell számolnunk, hogy és miként állunk 1905 március 15-én, viszonyítva 1848 március 15-höz.

Igen, őszintén vezekeljünk, kiki a maga saját szempontjából ostorozza gondolataival saját ténykedését és vessen számot: mit követel tőle a haza és tényleg mit rakott le az oltárra?

Mert mindnyájan vétkeztünk ám a nagy március 15 ellen, amely úgy kellene, hogy előttünk álljon, mint egy világitó torony a sik tengeren révedező hajós előtt!

Testvériség!

A szabadság szent háromságának első hittétele pogányokra akad, akik tudnák miként kellene szolgálni a hazát, de nem akarják ötvenhét esztendő után sem, igazán becsületesen és őszintén követni a honszeretet evangéliumának legelső parancsát.

Testvériség! Az osztályharc dül féktelen dühvel, mint soha ezelőtt; a társadalmi különválások kínai fallal veszik körül magukat és kinéznek mindenkit, aki nem oda való; irigykedéssel, rossz szemmel néz a testvér a testvérré: ez a mai testvériség!

Egyenlőség? Az urhatnomság nyavalyája úgy rágódik társadalmunk testén, hogy mindenki egy fokkul magasabbról szeret tekinteni embertársára, a női kalap több mint a fejkendő, a kamásli előkelőbb mint a papucs, a cipő szebb mint a csizma és a szűr is kezdí verszíteni polgárjogát! Nos tehát ilyen társadalom az egyenlőséget csak ott, ahol épen a törvény kényszere ráparancsolja, fogadja el; de irtózik tőle, hogy a testvériség és egyenlőség vérebe menjen át a nemzetnek, amint azt az eredeti március 15 parancsolta és követelte!

Ilyen gondolkozással sohasem leszünk méltók a nagy negyvennyolcas eseményekhez, sem testvériség, sem egyenlőség iránt nem bírnak érzéssel és erre van szükségünk a mai napon, amikor visszapillantunk a nemzeti szabadságharc dicső előzményeire, amikor a költő ajkairól elhangzott a Talpra Magyar és most is mintha szólna: esküszünk

hogy rabok tovább nem leszünk! Mert rabok vagyunk: a beteg társadalom kinövésének, a rossz szokásoknak és az anyagiságnak rabjai.

Es épen amint van vezekelni valónk társadalmi szempontból, úgy kell bűnbánólag politikai hibáinkról elmélkedni.

Nem vagyunk méltók a nagy negyvennyolchoz.

Akkor igaz összetartozóság képesít egybe a haza minden fiát, hogy önzetlen, feláldozó vértanúságot szenvedjen mindenki a hazáért.

Ma kicsinyes személyi okok és másodrendű érzékenységi kérdések játszó a főszerepet.

Ninesen elvszilárdság és ninesen komoly politikai hitvallás! Alku és paktum, ígéret és engedmény, tartozás és követelés: a helyzet jelszavai!

Szikkasztó jellemekről azt monják: megpuhultak és kőkemény gerincekről azt mondják: hajlonganak!

Nos hát, hol van egy második Petőfi aki ismét megszólaljon: Talpra Magyar!

Ilyen magunkbaterés után, ilyen gondolatokkal ünnepeljük a március 15 napját, de vonjuk le a következtetést és szakítsunk mindazzal, ami a negyvennyolc eszméivel nem egyezik meg és akkor méltó utódai leszünk azoknak, akik megszentelték az 1848 március 15. napját!

A nagy válság.

— márc. 15.

Nyílt és alattomos robbantási kísérletek: ez jellemzi a politikai helyzetet. A válság látszólag posványban áll és mozdulatlan. De az élesen figyelő láthatja, mint nyúzsög, hullámzik, torlódik, él, háborog a posvány.

A törekvések iránya kettős: elállásztani a nemzet ellenálló erejét és szétugratni a szövetséget. Ebben az irányban legutóbb fényes kísérletek történtek.

Delila.

Színmű 5 felvonásban.

Irtá: Krampera Barabás János.

— A Nemzeti Színház előadásra elfogadta. —

IV. FELVONÁS.

5-ik és következő jelenek.

A filiszteus főurak és papok, el akarván verszíteni a nyakukra nőt Delilát, ki már időközben királynőjük is lett, ezt úgy akarják kivinni, hogy a zsidók összeküvésit kihallgatandó, Sámson börtönének egy oldalfülkéjébe csalják. Viszont a zsidókat és Sámsonnak bigott, bosszútól libegő anyját értesítik erről. Sámson anyja — Judit — áruhába öltözött harcosokkal és Delila elveszítették hitt kis fiával — unokájával — meg is jelenik s tudván, hogy Delila hallgatódik, megkínzóandó őt, a kis fiával apjáról szóló balladát szavaltat el:

Isai:

Áldja meg az Isten mind a két kezével,
Az én édes apám ilyen nagy vitéz volt,
A kit is megrontott, szemén megvakított
S eladott... (vontatva halkán)... Delila.

Sámson:

(Magához vonja kis fiát, csókolja. Megilletődve felsóhajt.)
Delila!... Mit tudod, fiam, te azt,
Ki volt Delila!

Judit:

Ha tudja é?... Hisz én neveltem őt!
(Isaihoz) No, kis fiam, beszélj, ki volt Delila
[hát? ...

(Isai apjára néz, az elgondolkozva hallgat.)
Ki véle gyorsan!

Isai:

(ujra kiáll szavalni, de most kedvetlenül)
Ugyan siránkozik szegény özvegy asszony
Szülötte fiáért.

Jön egy fehér hattyu, megkérdezi tőle:

Nem láttad a fiam, mi hir van felőle?

A hattyu nem látta.

Kelepel a csőre, ahol jön egy gólya:

Sámson én fiamról, semmit se tudsz róla?

A gólya se látta.

Fekete hollónak jön fekete árnya:

Láttad-e a fiam? Voltál arra már ma?

Voltam bizony, kár-kár.

Szállj le a vállamra fekete madaram,

Neked adom ezt az utolsó aranyam,

Hol a fiam, mondd meg.

Eladta fiadat, el a felesége.

Hideg vasat szurtak mind a két szemébe,

Kár szegényért, kár-kár.

(akadozva folytatja.)

Taposó malomban ellenségnek öröl.

Az a cőda asszony vigalomban dőzsöl,

Kár, hogy úgy van, kár-kár.

Istenem, Istenem, jóságos Istenem,

Ki teszen felettünk igazat, ha te nem...

(elhallgat.)

Judit:

(azt hívén, hogy a fiu elakadt, neki tüzesedve

folytatja.)

Verd meg azt az asszonyt, két kezeddél verd

[meg,

Ne csókolja száját sohasem meg gyermek!

Ebeknek módjára árokban rothadjon,

Teteme hollóknak lakomát hogy adjon,
Verje meg az Isten!

(Hizelegve Isaihoz.)

Isai, kis fiam, 'sz tudod... (fenyegetve.)
Beszélj!

Delila:

(a válaszfalhoz roskadva hallgatja az átkot,
feje lehanyatlik, susogva) Fiam!

Isai:

Verd meg azt az asszonyt, két kezeddél verd
[meg...

Delila:

(felugrik, pillanatig mintha megszédülne, majd
neki veti magát, felszakítja az ajtót s berohan.
Kétségbe esve.)

Megállj!

Enyém e gyermek: Az én szívem dobogott
Még létre sem jött ajkai felett!...

Sámson:

(felordít) Delila! (fiát védőleg karja közé
[veszi.

Judit:

(közbeveti magát, Delilát visszalöki.)

Hozzá ne érij!

Poklok leánya! Dögveszes lehed

Démont esinálna Messiásból is.

Ti emberek!

Tudjátok-e, ki itten áll, nevét?

Zsidók:

(az első ijdségtől felocsudva Delilára rohannak,
tőreik megvillanak feje fölött)
Halál reá!

tek, de — eredmény nélkül. Az ijedősek megijedtek, a hiszékenyek hittek, az ugratottak beugrottak, a gyámoltalanok fejükhöz kapkodtak; de mindez csak füst és buborék: a helyzet azért változatlan maradt és nemzet és király mereven néz egymással farkasszemmel.

A mai napot a legtöbb országgyűlési képviselő választó kerületében tölti, hogy együtt ünnepelje a néppel március 15-ödikét.

A vidéken szerzendő tapasztalatok sem fognak változást előidézni. Hiszen mindenki tudja, hogyan érez a magyar nemzet. És mindenki tudja, hogy még egy leszerelés az ellenzék halálát jelentené.

E szerint világos, hogy a politikában változás csakis abban az irányban állhat be, hogy a korona vagy enged, vagy elszánt, végzetes lépésre határozza el magát.

A pártok részéről semmisenem történhetik, a mi a helyzetet jobbra vagy balra fordíthatná.

A szövetség ellenzék nem tehet semmit. A szabadelvű párt pedig szintén kénytelen túrni a saját mozdulatlanságát. Hiába állana elő programmal, önfeláldozó tervvel vagy bármiféle javaslattal: a viszonyok megbénították. Győtrő lehet a helyzete, mert még ha tudna és akarna sem segíthet a bajon s nem tehet semmit a haza javára.

De az ellenzék helyzete is csak olyan siralmas. Győzött, ez volt heteken át a mámorba ringató jelszó. És a nemzet elhitte, hogy győzött. És most azt látja, hogy nem igaz. Az ellenzék pedig guzsba van kötve, bilinesre van verve. Ha csak hajszályait is enged elveiből: kikiáltják hazaárulónak, kerékbe török. Ha pedig nem enged, mereven áll: talán kiszámíthatatlan károkat okoz a nemzetnek és az országot veszedelembé dönti.

Ez a sivár igazság.

Bizony szomorú anyag — március 15-iki elmélkedésre!

Az újabb hírek im ezek:

A politikai helyzet.

Annyira és oly igazán holt pontra jutottunk, hogy még a kombinációk is elsimulóban vannak. A Wekerle-féle formula, képviselőház és főrendiházi határozattal kikapcsolni a katonai kérdéseket a kabinet munkaprogramjából, két napig foglalkoztatta a politikusokat; hiva azonban az ideának sem a jobboldalon sem a baloldalon nem akadt. Azt hisszük, hogy ez volt az első olyan megoldási mód, a mely minden táborban egyaránt ellenszenvet keltett.

A mai napon újabb idea nem vetődött fel és így a kombináció is pihent.

Addig is, a míg a felség Budapestre érkezett, a mi a jövő hét végén esik, nagy fordulat a politikában nem várható. Ha pedig a válság április hó 4-ig megoldást nem nyer, abban az esetben a szövetség ellenzék vezérőrbizottságának az a határozata lép érvénybe, a mely szerint a szövetség ellenzék ilyen esetben a képviselőháznak április 4-re minden esetre összehívandó ülésén akcióba lép. Jelenti pedig ez azt, hogy a feliratot április 4-én benyújtja a szövetség ellenzék, április 5-ikére napirendre tűzti ki a vitában különösen arra a részre helyez majd súlyt, a mely a válság elodázásának okaival foglalkozik.

Tárgyalások.

Tegnap délelőtt fél tizenegy órakor Darányi Ignác és báró Bánffy Dezső felkeresték gróf Andrássy Gyulát és háromnegyed óráig maradtak a budai palotájában. Délben a három politikus újból találkozott a Nemzeti Kaszinóban, ahol kívülök a diszsidens csoportnak még több tagja jelent meg.

Kossuth Ferenc visszaérkezett Zomborból.

A szabadelvűpártból.

A szabadelvűpártban látszólag legna-

gyobb a nyugalom. Kéjjel tölti el az embereket az a tudat, hogy abból, ami történni fog, közvetlen öröm nem érheti a pártot. Különben annak a meggyőződésnek adnak kifejezést, hogy a megoldás nem késhetik soká, mert a mostani kormány tagjai is elkövetnek mindent, hogy legalább a kormányválság érjen véget, mert az állam ügyeinek intézése szempontjából sürgős szükség van arra, hogy felelős miniszterelnök kerüljön a kormányzás élére, amivel elérik, hogy a legfontosabb dolgok nem maradnak elintézetlenül, ami sok érdek nagy sérelmével jár. A szabadelvűpártot azt hangoztatják, hogy a huza-vonáért egyedül az — ellenzék felelős, amely csökönységével lehetetlenné teszi a királynak, hogy az új kormányt megalakíthassa. Az intéző-bizottság tegnapi ülésén gróf Tisza Istvánnak tartották fenn a kettős mandátumok sorsának az intézését. Ugy értesülünk, hogy Tallián a törökkánizsai, Lukács a győri, Gránzenstein a soproni és Sándor János a marosvásárhelyi mandátumokat fogják megtartani, úgy, hogy a szegedi kerületben, Körmeöbányán Oravicán és Nagymihályon új választás lesz. A miniszterelnök közli is ezekkel a politikussokkal, hogy a párt érdeke ezt az elhatározást teszi kívánatossá.

Egyház és iskola.

Gazdasági bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága holnap d. u. három órakor az egyházi hivatal tanácstermében Vecsey Imre főjegyző elnökölete alatt ülést tart. Ugyancsak holnap délután 5 órakor lesz a Bém-féle ház felépítése ügyében eljáró bizottságnak is ülése.

Bőjti istentisztelet. Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

A tartalékosok fegyvergyakorlata.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben a honvédtartalékosok és póttartalékosok fegyvergyakorlatára vonatkozó határozmányokat módosítja.

A fegyvergyakorlatra behívott minden tartalékos (póttartalékos) a fegyvergyakorlatot a behívójegyben megjelölt csapattestnél és az abban megállapított időszakban tartozik teljesíteni. A behívó jegyben megjelölendő főszerelési állomást, a fegyvergyakorlatnak időpontját, valamint a csapattestet, melynél a fegyvergyakorlat teljesítendő, az évenként a fegyvergyakorlatok végrehajtása iránt kiadott általános határozványok szabályozzák, melyek szerint a behívandó tartalékos és póttartalékos legénység tekintet nélkül a tartózkodási helyre, föltétlenül a saját állománytestnél tartozik a fegyvergyakorlatot teljesíteni, vagy pedig a tartózkodásra való tekintettel a legközelebbi csapattesthez (zászlóalj, osztályhoz) hívandó be. Ha a tartalékos, vagy póttartalékos a saját csapattesténél teljesíti a fegyvergyakorlatot, a főszerelési állomást, mint a fegyvergyakorlatnak időpontját, a behívási napot a saját csapattest határozza meg. A behívottak a fegyvergyakorlatot a behívójegyben megjelölt csapattestnél (zászlóaljnál, osztálynál) és a megállapított időszakban még akkor is teljesíteni tartoznak, hogy ha netalán tartózkodásukat a fegyvergyakorlatnak megkezdéséig megváltoztatták volna. A legénységnek azok az esetleges kérelmei, hogy a fegyvergyakorlatot az új tartózkodási helyhez legközelebb levő csapattestnél (zászlóaljnál, osztálynál) teljesíthes-

Sámson:
feláll, karját tiltólag felemeli.)
Ne ontsatok ma vért, e szent napon!
(Vakok módjára egy lépést tesz előre. Delila megrettenve hátrál.)
Te rossz szívű gonosz, eredj el innen,
Egy népnek átkát hordod váladon,
Fiadnak átkát, azt . . . elengedem.

Judit:
Nem úgy Sámson, de én nem engedem!
Te megbocsátnál — szent vagy s gyermeked
Itt áll virulva oldalad megett;
De én asszony vagyok csak és anya
S az én fiam rosszabb ma, mint halott.
Majd én tartom meg a leszámolást
S az én bosszúm játszad ki, asszony!

Delila:
(megtörve.) Nem akarom.

Judit:
Hiában is! . . . Oh, meg nem öllek én!
Nyole hosszú évek győtrő kinjain
Kisirt szemünket nem gyógyítja meg
Kiömlő véred, óh nem! csak kacaj!
Kezünkre játszott méltó cinkosod.
Magunkkal viszlek, drága madáram.
Kalitba téve léneon őrzelek
S ha majd Júdának bámész fiai
Röhögve néznek annyi baj okára,
Piacra állított csupaszbájaidra;
Ne félj, mindennap meglátogatunk
S nevetve kinodat, gyógyul mienk.
. . . Nem sirsz még? Várj csak, én se mond-

Ha látom majd, hogy kinzott testeden
Írt kiálnak vérező sebek,
Viszek rá írt, leköp saját . . . fiad!

Delila:
(felsikolt) Judit! fiad van néked is!
Judit:

Hahaha!
Hát itt fáj? . . . Van hát te néked is
Részed mégis, a mely sebezhető?
Isai! jösz te: nézd meg ezt az asszonyt:
Rabságban Izrael, verejtékét
Egy asszony falja fel, a vérkönyvek,
Miket zsidók hullatnak, érte folynak!
Tekints apádra: délceg ifju volt
S mi most? elagott rab. Nyole éven át
A férgeket, mik testét rágiésálták,
Ez asszony küldte rá, e démon itt!
Kitolták kínok közt apád szemét,
A sirástól alig lát az enyém,
Ki tette ezt? . . . Nézd jól meg: ez az ass-

(szony!)
Nézd jól meg, aztán . . . köpjed arcon.

Sámson:
(lehorgasztott fejjel, kérő hangon, habozva)
Anyám!

Isai:
(remegve visszahúzódik)
De hisz' nekem . . . ez asszony . . . mégis
[csak . . .

Judit:
(Magából kikelve.)
Ne mondd ki azt a szót, mert összetörlek!
Kölyök!
Azért neveltelek, hogy most, mikor
Bosszum kamattal visszaadhatom,
Ó győzzön újra s épen általad?
(Durván Delila felé löki a gyermeket)
Megtedd, ha mondom!

sék, az állomány illetékes csapatot által megengedhető az esetben, ha a fegyvergyakorlatra történt behívásuktól annak megkezdéséig állandó tartózkodásra más honvédkerület (kerületi parancsnokság) területére távoztak volna el. A tartózkodási helyhez legközelebb levő idegen ezredhez való behívásoknál a behívási nap, a honvéd kiegészítő parancsnokságoktól évenként a fegyvergyakorlatok végrehajtására kiadott általános határozmányokból állapítandó meg, hogy az utolsó gyakorlati naptól 31 nap visszaszámítatik (például: ha az utolsó gyakorlati nap szeptember hónap 12-re esik, akkor a tartalékosok augusztus hónap 13-ára hívandók be.) A saját honvédkerületi parancsnokság területén tartózkodó tartalékosok azonban nem 31 nappal előbb, hanem az előjáró honvédkerületi parancsnokságtól kiadott intézkedésekben megállapított napra hívandók be. E körrendeletben foglalt határozmányokról a tényleges legénység a nem tényleges viszonyba való áthelyezése előtt, a nem tényleges legénység pedig a fegyvergyakorlatok és ellenőrzési szemlék alkalmával behatóan kioktatandó.

A tartalékosok fegyvergyakorlatára vonatkozólag most adta ki a rendeletet a közös hadügyminiszter is. A rendelet értelmében a közös hadsereg temesvári hadtesteinél, ahová a szegedi ezredek is tartoznak, a következő sorrendben tartják meg a fegyvergyakorlatot:

a) A gyalogságnál: a tartalékosok és a póttartalékosok május 22-től június 3-ig és (a debreceni 39-ik gyalogezred kivételével) június 5-től 17-ig. b) A vadászcsapatoknál: a tartalékosok és a póttartalékosok május 8-tól 20-ig, május 22-től június 3-ig és június 5-től 17-ig. c) A tábori tüzérségnél: a tartalékosok és póttartalékosok május 8-tól 20-ig, május 22-től június 3-ig vonulnak be. d) Az utász csapatoknál: a 14. utász-zászlóaljnál: a tartalékosokkal május 1-től 13-ig. e) Az egészségügyi csapatoknál: a 21. egészségügyi osztálynál a póttartalékosokkal május 1-től 13-ig. d) A vonatcsapatoknál: április 1-től 13-ig és április 17-től 29-ig tartják meg a fegyvergyakorlatokat.

NAPI HIREK.

— **Március 15.** A rügyfakasztó tavasz legszebb napja, a magyar szabadság harc legemlékezetesebb napjának évfordulója ismét elérkezett. Ötvenhét tavasz, nyár ős, tél fordult meg azóta az Idő végtelenében, de megfordult tizszer, — százszor annyi, — ennek a napnak a jelentőségét, ünnepivoltát nem kevesbítheti. A március tizenötödiki ifjuság soha ki nem hal s míg a magyar, magyar marad és az ősi vérből egy csepp is foly az erekben, ezt a napot megünnepelni szent kötelessége lesz minden hazafinak. Az ötvenhetedik évfordulót is megünnepeli a magyar nemzet. Az ünnepelésből ős Debrecen város közönsége is kiveszi nem csekély részét.

A **Svetits-intézet** d. e. 11 órákor a diszteremben a következő műsorról: 1. Kölcsey — Erkel: Himnusz előadja a képzőintézeti énekkar. 2. Sárosi Várady Ferenc: Március 15. szavalja Engeszer Janka III. é. tk. növ. 3. Kálódi János: Talpra magyar előadja a képzőint. énekkar. 4. Mi a haza? Melodráma zongora kísérettel; szövegét írta; Abrányi Emil, zenéjét szerzi. Dr. Horváth Akos. Előadják: Eckensberger Pelagia IV. é. tk. és Eckensberger István IV. el. isk. növ. zongorán kíséri Hoffman Margit k. a. 5. Petőfi-Doppler. Honfidal előadja a polg. isk. énekkar.

A **debreceni polgári fiúiskola** d. e. 11 órákor az intézet diszterében. Műsor: 1. Erkel: Himnusz, éneklő az iskolai énekkar. 2. Ünnepi beszéd, tartja Gál József tanár. 3. Talpra magyar! előadja az iskolai ének-

kar. 4. Emlékezés 1848-ra, írta Lampérth Géza; szavalja: Link Gyula IV. o. növ. 5. A hazaszeretetről, írta: Szabolcska Mihály; szavalja: Kiss Imre II. o. növ. 6. Szögedi E. Tavasz, előadja az iskolai énekkar. 7. Az utolsó honvéd, írta: Fejes István; szavalja Vörös László III. o. növ. 8. Egressy: Szózat, előadja az iskolai énekkar.

Az **egyetértés dalegylet** este 7 órákor az állam vasuti étteremben hangversenyyel társasvacsorával és táncal egybekötött hazafias ünnepélyt tart, melynek műsora ez: 1. Rákóczi nyitány, Kéler Bélától. Előadja az egyleti zenekar. 2. Megnyitó beszéd, tartja Pogány Armin, egyleti I. alelnök. 3. A székek, Petőfitől. Férfikar Veress Gábortól. Éneklő az egyleti dalkar. 4. Talpra magyar Petőfitől. Szavalja Csomor Gyula egyleti tag. 5. Március 15. én, melodráma. Írta s előadja Podolszky Margit k. a. az egyleti tagok műkedvelő zenekarának kísérettel. — 6. Talpra magyar! Sz. Nagy Károlytól. Éneklő az egyleti dalkar. 7. Bán bán, opera egyveleg Erkel Ferentől. Előadja az egyleti zenekar. 8. Szózat. Éneklő az egyleti dalkar.

— **Az új anyakönyvi törvény életbeléptetése.** A belügyi kormány teljesen elkészítette az új állami anyakönyvi törvény életbeléptetéséről szóló nagyterjedelmű végrehajtási rendeletet. Az új törvény 1905 július 1-vel lép tényleg életbe. Ekkor lezártnak az eddig vezetett jegyzőkönyv alaku anyakönyvek, melyeket az új, rubrikás anyakönyvekkel helyettesítenek a házasságkötés körüli eljárás is tetemesen könnyítve lesz; a nagyközönség kevesebb fáradsággal és utánjárással intézheti el házassági ügyeit az egyszerűsítés folytán. A többi nyomtatott ivre terjedő anyakönyvi és házasságkötési rendtartást a belügyminiszterium hivatalos lapja legközelebbi számainak egyikében fogják közzétenni.

— **Az ipartestületi elnökség tisztelgése.** Tegnap délelőtt tisztelgett az ipartestület elnöksége a polgármesternél, rendőrfőkapitányságnál és a keresk. és iparkamaránál. Ugy a polgármester mint a rendőrfőkapitány a legnagyobb szívélyességgel fogadta a tisztelgést. A kamaránál a teljes elnökség vagyis az elnök, 2 alelnök és a titkár fogadta a tisztelgőket, ahol Zelinger Ede ipartestületi elnök szavaira Szabó Kálmán kamarai elnök válaszolt és a kamara nevében biztosította a tisztelgőket, a legnagyobb jóindulatáról és rokonszenvéről. Ezen tisztelgés volt az új ipartestületi elnök első hivatalos szereplése, mely alkalmából a nyert szívélyes fogadtatások biztos garanciát nyújthatnak arra nézve, hogy az iparosság az érdekelt körök rokonszenvére a jövőben is mindig számíthat.

— **debreceni ev. ref. temető** rendezése időszerűnek mutatkozik, mivel az abban felnőtt nagy akácfa közül a múlt évi forráság következtében temérdek kiszáradva a tavaszi szelek ugyancsak dűtögetik kifele ugy annyira, hogy egyes temetések alkalmával azok között járni életveszélyes. A róm. kath. temetőt bezzeg elég csinosan láttatta el kerítéssel a prépost ur 6 méltóság, attól tanulhatna e tekintetben a ref. egyház tanács vagy a nemes város, melynek telekkönyvezetlen tulajdonát képezik a ref. temető helyek. Azon temérdek nagy akácfaiból bőven kitenék nem csak a kerítés, de még az egyes utak rendezése is. Például a Csokonay-sírhelyéhez ments Isten oda jutni nem csak helybeli de még inkább az idegen látogatóknak. Reméljük a százados Csokonai emlék ünnepre rendbehozzák ezt az utat is. Különös hogy a rendőrségnek tudomása van róla, hogy az ilyen sűrű fákkal bíró temetők kora tavasztól késő őszig telve vannak nappalokkal, csavargókkal, olykor-olykor rapzsiát is tartanak ottan és még sem intézkednek az ottani sűrű nagy

fák kivágatásáról. A nemes város sem fordítja azon fáknak értékét ha másra nem a népkonyhára vagy a szegényházra! Ugyanazért itt az ideje, hogy e tekintetben sürgős intézkedés tétessék, s felhívjuk mindezekre a polgármester becses figyelmét.

— **Az István gőzmalom társulat** igazgatósága ez uton értesíti t. részvényeseit, hogy e hó 19-iki közgyűlésre megjelenni kívánó részvényes tagok részére szükséges igazolványok, ez alkalommal a társulat Csapó utcai lisztraktár irodai helyiségében fognak e hó 17-én és 18-án délelőtt 10—12 és délután 2—4 óráig kiadatni.

— **Az ifjuság zászlója.** Az ifjusági zászló május 7-én leendő felavatására nagyban készül a főiskolai ifjuság. A tanári kar beleegyezését, erkölcsi támogatását a nemes ügyszög megnyerték s így most már kettős buzgalommal dolgoznak az ünnepély minél impozánsabbá tételén. Tegnap délután a központi és 20-as bizottságok tartottak ülést, amelyen a különböző albizottságokat alakították meg, amelyek azután mindennap ülésezni fognak.

— **Az 1905. évi költségvetés és a miniszter.** Az 1905. évi költségvetésre vonatkozólag, amely szerint a kiadások 2 millió 85.177 korona 7 fillér, a bevétel 2 millió 526.634 korona 20 fillér, a hiány tehát 323.542 korona 87 fillér, — tegnap érkezett le a miniszteri leirat. A miniszter a költségvetést jóváhagyta és megengedte, hogy a hiány fedezésére 33 százalék pótdó szedessék. A pótdó ez évben 41 és fél százalék lesz, amennyiben a 33 százalékhoz hozzájárul 1 százalék járdaadó, alamizsna váltáság 3 és fél százalék; tűzvétség 2 százalék; ipariskolai adó 2 százalék. A miniszter a leiratban a költségvetés alaki tekintetében az egyes tételekre és a realitása tekintetében tesz észrevételeket és ezekre vonatkozólag felvilágosításokat kér. A miniszter ugyancsak ezen leiratában *sürgeti a Hortobágy rendezését és a piaci helypénzszedés behozatalát.*

— **A jövő évi költségvetés tárgyalása.** A jog-és pénzügyi bizottság szombaton d. u. 4 órákor Vecsey Imre elnöklésével ülést tart, melyen az 1905. évi költségvetésre vonatkozó miniszteri leiratban tett kifogásokat tárgyalják.

— **Olcso burgonya.** A földmívelésügyi miniszter — mint ismeretes — az őszszel mintegy 3000 vagon burgonyát vásároltatott össze abból a célból, hogy az inséget megelőzze és a szűkölködő nép között kiosssa. A miniszter a burgonya egy részt — 5 korona 50 fillérért adván métermázsáját — a fővárosi vásáresarnokba szállíttatta. A többi a vidéknek szánta. Debrecen város hatósága is kapott valószínűleg felszólítást, hogy hirdetés útján közölje a lakossággal, hogy a földmívelésügyi kormány útján olcso burgonyát kap. Azt hisszük, hogy aváros kapott ily irányú felszólítást, mert hisz az ország valamennyi törvényhatósági joggal felruházott városának oga van az állami olcso burgonyára. Hogy a város nem szőlította fel a lakosságot, azt tudjuk. Minek? Elég gazdag Debrecen polgársága, fizethet 12 koronát is egy métermázsra krumpliért. Sok a szegénysorsu ember a városban, mondhatják sokan. Hát fel:etlenül krumplit kell a szegény embernek enni? Egyék hust, az van elég!

A legszomorubb azonban az, hogy a mai nappal lejárt a megrendelés bejelentés határideje. A földmívelési miniszterium csak e hó 15-ig fogadja el a hatóság megrendelését.

— **A relytély.** Egy torontáli község szolgabírói hivatalában — idéző levéllel a kezében — kihallgatásra jelentkezett egy daróceruhás parasztember. A szolgabíró toliat vett a kezébe és szigoru

hangon téve föl a kérdéseit, megkezdődött a kihallgatás:

- Mi a neve?
- Bagó János.
- Hová való?
- Perjámosi lennék.
- Sváb?
- Német?
- Nem.
- Bolgár?
- Nem.
- Szerb? — Nem.

— Hát akkor mi az istennya? — fortyant föl idegesen a főszolgabíró.

Amire a titokzatos idegen egyet köhintett és zsiros kalapját forgatva, tiszteletteljesen felelt:

— Instállom alássan, — m a g y a r v a g y o k .

— **Az iparoskör választmányi gyűlése.** Az iparos kör választmánya ma délután 5 órakor az ipartestületi tanácsteremben ülést tart, melyen megállapítják a közgyűlés határidejét és összeállítják annak tárgysorozatát.

— **Betörés.** Hétfőn éjjel betörők jártak a Homokkertben levő Bárány Mór tulajdonát képező Berta malomban. A betörők az iroda helyiségbe hatoltak be és az egyik íróasztal fiókját feltörték, az abban levő 125 koronát elvitték. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Hirdetmény!** Az 1905-ik évi ebadó, kivétési lajstromok elkészülvén, sz. 1883 évi XLIV. t. c. 16. § a értelmében folyó évi Március hó 20-ik napjától március hó 28-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kiteve. — Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthet meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételén nem fognak. — Debrecen, 1905 évi Március hó 14-én. A városi adóügyosztály.

— **Verekező magyarok.** Szerencsi János, Presovszky Lajos, Beeskereki Sándor és Kaszás János együtt mulattak valamelyik Csapókerti kocsmában. Szilaj jókedvük nem ismert határt és a hosszú nyaku üvegek gyors szaporodása arról tett tanúságot, hogy a mulatozók győzik az italt. Ezt egyébiránt kölcsönös fogadásokkal is igyekeztek egymásnak bebizonyítani. A nagy versengésnek azután az lett a vége, hogy összeverekedtek és hatalmasan elagyabugyálták egymást. — Verekedés közben több üveget összetörték és a kocsmárosnak körülbelül 15 korona kárt okoztak. A virtuskodó magyarok ellen a rendőrség az eljárást megindította.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Domokos Sára ev. ref. 1 hónapos, Jóna János ev. ref. 2 hónapos, özv. Venyige Lajosné ev. ref. 49 éves, Buesku István r. kath. 7 hónapos, Szakál Mihály ev. ref. 19 hónapos.

— **Gyűlés a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága *Seri Ede* elnöklete alatt tegnap délután 5 órakor ülést tartott melyen a bizottság hatáskörébe tartozó ügyeket továbbá néhány sürgős természetű ügyet intézett el.

Tanulmány utazási ösztöndíjak. 5 utazási ösztöndíjra hirdet pályázatot a kamara. Ezek közül egy 600 koronás, melyet külföldi tanulmány utat induló iparos ifju nyerhet el. A többi négy 300—300 koronás, és pedig kettő kereskedő, kettő iparos ifju számára. A pályázati határidő május 15. A tüzetes feltételeket tartalmazó hirdetményt e napokban adja ki a kamara.

Peres ügyek. A m. szigeti kir. törvényszék megkeresésére szakvéleményt állapított meg a bizottság oly peres kérdésekben, melyekben egyéb kikötések híján a kereskedelmi szokás az irányadó.

Egyik iparhatóság kérdésére megállapította a bizottság, hogy telepengedélyes ipartelep ettől az engedélytől még közbejött tüzeset alkalmából sem fosztható meg kártalanítás nélkül.

Államsegélyes kérvények ügyében tanácskozott ezután s egyes esetekre helyszíni szemle tartását rendelte el.

Iskolai segélyek ügyében több kérvény érkezett a kamarához, a közös bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a debreceni felső keresk. iskola részére ez évben is 300 kor., a pincérszakiskola részére tekintettel az iskola fejlődésére 150 kor. helyett ez évben 200 kor. folyósítsassék.

Javasolja továbbá a bizottság, hogy a keresk. szakiskolai tanárok orsz. egyesületébe lépjen be a kamara 100 koronával alapító tagnak, végül a szolnoki Modjánér iparos ösztöndíj élvezetére kijelöli *Bátor Mihály* szolnoki cipész iparost.

x Hajójegyek Amerikába. Fiuméből Newyorkba legközelebb március 30-án a Kárpáthia és április 13-án az Untónia gyorsgőzök indulnak. A nagy kényelemmel berendezett oceánjárókon a hajótársaság különös gondot fordít az utasok élelmezésére. A hajójeget áraban befoglaltatik két napi ellátás Fiumében és teljes ellátás a hajón. Az Adria személyszállító osztálya (Budapest. Vigadó tér 1.) a belügyminiszter rendelete értelmében az utlevéllel ellátott kivándorlónak Fiumén kívül a többi európai kikötő bármelyike felé is adhat hajójeget, ennél fogva a külföldre előleget küldeni nemcsak felesleges, hanem kockázatos is, mert az onnét érkező hajójeget, levelet és nyomtatványt, a megfelelő belügyminiszteri rendelet értelmében, a hatóságok minden egyes esetben elköbezzák.

— **Szakosztályi ülés.** A kerékgyártó szakosztály holnap délután 5 órakor ülést tart, melyen szakkérdések lesznek tárgyalva.

— **A cédulaház építése.** A baromvásártéren építendő, illetőleg átalakítandó cédulaház munkálataira beérkezett ajánlatokat ma d. e. bontották fel. Ajánlatokat adtak be: Kalászi Kálmán az asztalos, lakatos, üveges és mázó munkákat 15 százalékos engedménnyel; Harsányi István az asztalos, lakatos, üveges és mázó munkákat 12 százalékos engedménnyel; Fuchs János asztalos, lakatos, üveges és mázó munkát 9 százalékos az összes munkát 8 százalékos engedménnyel vállalja.

— **A katonai pótraktár építése.** A közgyűlés a Pavillon-laktanyában egy pótraktár építését rendelte el. A beérkezett ajánlatokat tegnap d. e. 11 órakor bontották fel. A felbontásnál jelen voltak: Veesey Imre elnöklésével Aczél Géza főmérnök, dr. Magoss György főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, Horváth István biz. tag. Ajánlatokat adtak be: Biczó Gyula az összes munkákat 11 százalékos, a kőműves munkákat 4 százalékos engedménnyel; Lukács Vilmos facement tetőzetre négyszögmetérenként 2 korona 50 fillér; Pethő György az ácsmunkát 12.6 százalékos engedménnyel, Tóth Lajos építész az összes munkákat 1 százalékos engedménnyel; Széll Géza az ácsmunkát 10.5 százalékos engedménnyel, Ungár Mór az összes munkát 8 százalékos engedménnyel; Tóth István és Horváth József az összes munkákat 14 százalékos, — a föld, kőműves és elhelyező munkát 16 százalékos engedménnyel, Kerékgyártó Sándor a bádogos munkát 6.2 százalékos engedménnyel; Erdődy Lajos a föld, kőműves és elhelyező munkákat 6.4 százalékos, — az összes munkát 8.3 százalékos engedménnyel; Blaskovics Mihály az asztalos, lakatos, mázó, üveges munkát 11 százalékos engedménnyel; Juhász István asztalos, lakatos, mázó munkát 19 százalékos engedménnyel; Keresztury és Nagy a bádogos munkát 7 százalékos engedménnyel vállalják. Az ajánlatok felett a tanács legközelebb dönt.

x Az oltványtelepek és az idej szárazság. Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepei nagy mértékben szenvedtek, miért is az idej szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokok részére egy oly oltvány-

telepet ismerni, amely a beoskolázott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küküllőmenti első szőlő oltványtelep Medgyesen. (tulajdonosa Caspari Frigyes.) A Borászati Lapok Magyarország ezen ismert szaklapjának 47. száma egy Oltványtelepek 1904. című cikkben fölülte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételeket mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. — A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

x Anglia Debrecenben. Megérkeztek a leghíresebb kül- és belföldi gyártmányu tavaszi szövetek Rósenberg József Angol szabóhoz címzett uri szabó üzletébe s ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy hosszas fáradozás és tömeges vétel folytán Sikerült Anglia legelső posztógyárával oly előnyös és olcsó bevásárlási forrást tudni, hogy a mai naptól üzletében megrendelt öltönyöket, 25—30 frt.-tal olcsóbban, mint bárhol és a legjobb szövetekből a legelegánsabb kivitelben állítja ki. Jegyezze meg tehát mindenki, hogy a 30—40 frt.-os öltönyök ezentul 15—20 frt.-ért rendelhetők az Angol szabónál Kossuth-utca 8. sz., a színház mellett. A legmodernebb kivitelről gondoskodik a London, Páris és New York legelső uriszabó termeiben szabási minőségben működött tulajdonos, Rosenber József uri szabó.

x Fontos Amerikába utazóknak! A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte.

Fiumén át Amerikába szülő utlevél most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennnek szülő hajójeget birtokában van.

Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlen kell otthonról 20 koronát előre Bremenre előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójeget.

Jóegészségű és munkaképes munkások akik az amerikai rendeltetési helyig szülő vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok címeit.

Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítatnak.

Ratiborban valamint Bremenben minden kivándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, a ki Bremenben hajóra felszáll, előreláthatólag Amerikában bebocsátást nyer.

x Március 15-ikén jelenik meg „Báró Wesselényi élete és munkái“ Irta: dr. Kardos Samu. A két kötetes diszmunka bolti ára 30 korona. Előfizetési ára 20 korona. Előfizetéseket április 1-ig elfogad a szerző dr. Kardos Samu, Debrecenben.

x Szőlőtelepítés részletfizetésre. Mint értesültünk, a nagyözi Millenniumtelep tulajdonosa (lakik Nagyöszön, Torontal megye) a vidéki pénzintézetek közvetítésével, az idej rosz gazdasági évre való tekintettel I. oszt. miniszteri szokványyszerű gyökerez szőlőoltványokat szegényebb sorsu gazdák részére 1—2—3 évi részletfizetésre is elad. Erdekldők a helybeli, illetve vidéki pénzintézetekhez vagy a tulajdonoshoz fordulhatnak felvilágosításért. Az életképes eszmét üdvözöljük.

x Akinek pénze nincs, de szüksége annál több, az menjen Kaiser Salamonhoz (Hatvan-u. 2.) hol a legelegánsabb női és férfi ruhakelmék, kész öltönyök és felöltők.

szőnyegek, garnitúrák, vásznak, képek, tükrök és minden elképzelhető dolog a legjutányosabban heti 1, vagy 4 korona részletre kapható. — Ugyanott egy kereskedelmi végzett könyvelő felvétetik.

X LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este orgányozza

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Márc. 15. szerda. Aranylakodalom. Látványos színmű.

Márc. 9. csütörtök. János vitéz Daljáték.

Márc. 17. péntek. Heidelbergi diák élet. Színmű.

Márc. 18. szombat. A boszorkány Színmű.

Márc. 19. vasárnap délután Szókimondó asszonyok. Színmű.

Este, János vitéz. Daljáték.

*** Márkus Lili hangversenye.** Még néhány nap választ el Márkus Lili urhölgy hangversenyétől, mely e hó 19-én este 8 órakor a Zenede disztermében tartatik meg. A hangverseny iránt olyan általános érdeklődés nyilvánul, a melyre régen nem emlékezünk, Es ezen érdeklődés tökéletesen érthető, mert ezuttal alkalmá nyílik a debreceni közönségnek egy kiváló, nagytehetségű művésznőt megismerni, a ki mindenütt a hol eddig művészetét ragyogtatta, szenzációs sikert ért el. A hangversenyre szóló jegyek, — a melyet Csáthy Ferenc könyvkereskedésében kaphatók — már tulnyomó részben elfogytak.

TAVIRATOK.

Haldokló püspök.

Szatmár, márc. 14. Meszlény Gyula püspök ma délben elvesztette eszméletét. — Azóta agóniában fekszik. A püspök halála minden pereben bekövetkezhet.

Fenyő Sándort elítélték.

Budapest, márc. 14. Fenyő Sándor volt lapszerkesztő ismeretes ügyében a kuria ma hozott ítéletet, mely szerint helyt adott a semmisségi panaszoknak és büntetését 6 havi börtönről, 3 havi fogházra szállította le, melyből egy hónapot a vizsgálati fogságból beszámítottak.

A nagy orosz vereség.

London, március 14. A Reuter-ügynökség tudósítója jelenti Fuzanon át: Országára teljesebben látni az oroszok vereségének nagyságát. Ma este a csatatéren maradt halottak számát 25,000-ben állapították meg, amivel az oroszok összes vesztesége 100,000 főre szaporodik fel. Ötven-hatvan ezer embert elfogtak. Több mint 70 ágyut zsákmányoltak. A lövészek és készletek óriási tömege jutott a japánok kezébe. A japánok veszteségei rem mulják felül az előbbi nagy csaták veszteségeit még Kurcki seregében sem, melynek nem volt több mint 5000 halottja és sebesültje.

Pétervár, március 14. A pétervári hadügyi vezetőség elhatározta 400 ezer ember mozgósítását moszkvában, hol titkos bomba és löszraktárt fedeztek fel.

Tokió, március 14. Az oroszok veszteségei Szintingnél, Csingkecsong február 24-én történt megszállásától fogva, a következőképen állapítják meg: 22000 fegyver, hat gépfegyver, 320,000 fegyvertöltény, 11,500 gránát és shrapnel, 33 mérföld hosszúságú tábori vasuti sínt, 440 kocsi valamint számos egyéb készlet stb. Az oroszok Szingkingnél 1200 halottat hagytak, 80 embert elfogtak. A veszteségeket e vidéken 20,000 főre becsülik.

Az orosz forradalom.

Pétervár, március 14. A cár március 11-iki keletű felirattal kinevezi gróf Voroncov-Daskovat kaukázusi helytartóvá. A kézirat a cár ama reményét fejezi ki, hogy a grófnak sikerül kaukázusi ismeretével és államférfiúi tapasztalatával a zavargásoktól felölt vidékeket megnyugtani. A doni hadsereg helyettes hetmanjává Odojevszki Mazlov herceget, az első testőrtüzérszázadosztály parancsnokát nevezték ki

Páris, március 14. Az orosz forradalom folyton terjed. A parasztek több helyen kifosztották és felgyújtották vidéki földesurak kastélyait. Kerszkiben kilenc földbirtokost felkoncoltak.

Budapesti gabonatözsde. (Déli zárlat.)

Budapest, március 14. Buza kínálat és mérsékelt. Vételkedv csekély Lanyha irányzat mellett 8000 méter-mázsza került forgalomba 106 fillérel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül tengeri szilárdabb, a többi forgalom nélkül. Idő: változó.

Buza áprilisra	19.50—52.
" májusra	19.32—34.
" októberre	17.16—18.
Rozs áprilisra	15.48—50.
" októberre	13.80—82.
Zab áprilisra	14.52—54.
" októberre	12.16—20.
Tengeri májusra	15.46—48.
Rejce májusra	15.38—40.

Törvénykezés.

§ Esküdtárszki főtárgyalás. Szándékos emberölés büntetésének kísérletével vádolva állott tegnap az esküdtek előtt ifj. Hodosi Márton földesi lakos, a ki a mult évi július 17-én forgópisztolyjal rálőtt Oláh András ottani lakosra. A lövés Oláh Andrást az arcán találta, de nem halálosan. A tárgyaláson Oláh Miklós törvényszéki bíró elnökölt. A vádlott a tárgyalás során tett vallomása szerint, azért követte el tettét, mert oláh Andrással régebb idő óta ellenséges lábon állott. Oláh ugyanis megszerettette vele magát, hogy attól tartott még vagyont is hagy rá. A vádlott kihallgatása után a tárgyalásra beidézt 18 tanu kihallgatása következett majd az orvos és fegyverszakértők véleményét hallgatták meg. A vád és védő beszédekre csak ma délelőtt kerül a sor.

Köhögs, rekedtség es hurut ellen nincs legjobb

RETHY-féle

pemetefü czukorkájánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
hatalmazottan RETHY-felét kérjünk, mivel
sok hasznos utánzata van.
1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-felét fogadjunk el.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. e.	9 30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	3 16
Budapest felé (gyorsvonat)	regg.	4 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	8 07
Budapest—Nagyvárad felé	este	12 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	10 12
Csak P.-Ladányig	d. u.	11 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	8 08
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	5 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	3 51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	6 56
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	7 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	2 27
Csak Szatmárig	reggel	12 10
Miskolc—Kassa felé	reggel	5 13
Miskolc—Kassa felé	este	8 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	6 11
Csak Nyiregyházig	d. u.	4 19
m. á. vasutól	reggel	12 35
vásártérről	reggel	5 44
m. á. vasutól	reggel	5 09
vásártérről	reggel	8 16
H.-Böszörmény	d. e.	8 07
vásártérről	d. e.	11 16
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 25
vásártérről	d. u.	4 38
felé	d. u.	4 11
vásártérről	d. u.	4 11
vásártérről	d. u.	12 12
vásártérről	este	12 46
vásártérről	este	12 46
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	6 35
F.-Abony felé vásártérről	reggel	4 36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 06
Derecske—N.-Léta felé	reggel	4 23
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	9 35
	d. u.	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	1 50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	5 45
		9 35

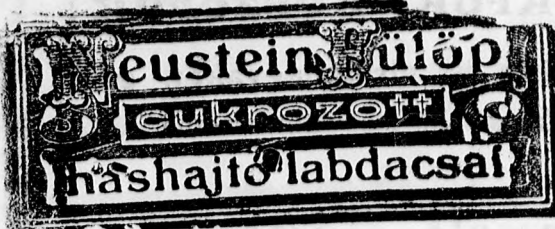
Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 03 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2 2
Budapest—N.-várad felől	éjjel	6 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2 24
Csak P.-Ladánytól	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól	reggel	5 15
Csak Szatmár felől	reggel	8 40
Szatmár—M.-Sziget felől	d. e.	4 46
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	11 37
Csak M.-Sziget felől	este	3 55
Szatmár felől	este	10 01
Csak Szatmárról	reggel	6 40
Kassa—Miskolc felől	d. e.	8 30
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
Csak Nyiregyháztól	d. u.	7 50
Kassa—Miskolc felől	reggel	3 48
vásártérről	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
vásártérről	este	11 06
B.-Sz.-Mihály	este	11 06
vásártérről	este	11 12
H.-Böszörmény	este	6 6
felől	mávasúthoz	6 51
vásártérről	d. u.	9 46
mávasúthoz	d. u.	8 52
vásártérről	d. u.	1 28
mávasúthoz	d. u.	3 34
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	3 35
F.-Abony felől mávasúthoz	d. u.	5 45
O.-Köcs—Polgár felől vás. térről	reggel	5 44
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	7 13

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

szék szorulás

Legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza, Bécs, Plankeng. 6, **Kapható:** Debrecen: Balázs Ó. Füleki P. Mihalic J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

IX. évtársulatába beiratkozások és felvételek **mulasztási illeték felszámítása nélkül** március hó végéig eszközölhetők.

A szövetkezet tagjainak a legutóbbi négy évi ciklus alatt 72611 K. 44 F. hasznót eredményezett, melylyel a törzsbetétek **teljes 6% kamatoztatását** biztosította.

NYOLCÉVES törlesztéses jelzálogi valamint személyi hitere kiadott kölcsönöit a közönség meglepően nagy mértékben veszi igénybe.

A kölcsönkamatoknak a heti betétekkel egyszerre s egy összegben lehetővé tett fizetése továbbá **az utólagos kamat elszámolással engedélyezett kölcsönök** a hitelkereső közönség nagy kényelmére és előnyére szolgálnak.

Az igazgatóság legújabb határozata szerint 2000 koronán felül kölcsönök-nél a 6% kamaton túl **semminemű kezelési illeték nem számíttatik**, valamint elhárított a betevők azon hátránya, hogy felszámolt betéteiket a rendes közgyűlés megtartásáig gyümölcsötlenül visszatartották, mennyiben az igazgatóság határozata szerint **ezután a felszámolt évtársulat betétei után a kifizetésig kamat emgtérítést fog nyújtani.**

Bejelentések a IX. évtársulatba naponként 9-től 12-ig délután 3-5-ig eszközölhetők az intézet piac-utca 83 szám alatt levő hivatali helyiségében.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kötelezvényekre, értékpapírokra árukra

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvvel.

kére és folyószámlára **a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás véget vesz és elad** mindennemű **értékpapírt és ércpénzt**, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására **és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére**

Üzleti helyiség Széchenyi utca I sz. I em.

Az igazgatóság.

Csak
Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztító-szerét.

vásároljuk minden finom lábbelire

Sárga és fekete.

Kiváltképen ajánlatos

Boxcalf, Oskaria Chevreaux

és **Lakk-lábbelikre.**

Bécs, XII/1.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvételnek

a Szabadság kiadóhivatalában.

Telefon 275.

LÉGRADY TESTVÉREK könyvkiadóhivatala

Budapest, V., Váci-körút 78.

Március 15-ikén

jelenik meg

„Báró Vesselényi Miklós élete és munkái“

IRTA:

Dr KARDOS SAMU.

A két kötetés diszmunka bolti ára **30 korona.**

Előfizetési ára 20 korona.

Előfizetéseket **április 1-ig** elfogad a szerző

Dr Kardos Samu, Debrecenben.

Lovass és Ladányi

féle tömeg eladása
rendkívüli olcsó
áron megkezdődött.

Piac utca 7 sz.
Vecsey-ház.

Nyíló virágok, esokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészeti vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosítottik.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 32.

Benzinmotorok, gőzeséplőkészletek, arató- gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben, legjobb kivitelben kaphatók.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank DEBRECEN; (Iparbank-udvar.)

leszámítol és bevált,

Külföldi váltókat kisorsolt értékpapírokat
vásárol és elad;

Értékpapírokat külföldi pénzeket
fizetéseket teljesít.

Külföldi piacokon
kibocsát külföldrszóló.

Hitellevelekkel

fenntart

Safe Depozit (páncl) szekrényeket

elad minden nuzáshoz

Úsztályosorsjegyeket

csekély évi díjért nyilván tart

Kisorsolás alá eső sorsjegyeket állami és magán kötvényeket,

**Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 koronán felül
10, 20, 25, 30, 40, 50, 65. évre.**